

УДК 346.56

О.С. ЯСИНОВСЬКА, здобувач

Інститут економіко-правових досліджень НАН України, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ МАЙНА ДЕРЖАВНОГО ГОСПОДАРСЬКОГО ОБ'ЄДНАННЯ

Ключові слова: правовий режим майна державного господарського об'єднання, підприємство-учасник, майно, майновий внесок, чистий прибуток, дивіденди.

Досліджено особливості правового режиму майна державного господарського об'єднання. Вказано, що деякі правомочності підприємства-учасника з приводу володіння, користування і розпорядження власним майном можуть здійснюватись лише за згодою об'єднання. Доведено, що майно, яке залишилось після ліквідації об'єднання або в результаті виходу учасника, має використовуватись за вказівкою уповноваженого органу управління. Пропонується внесення змін та доповнень до законодавства з метою подальшого розвитку правового регулювання майнових відносин.

Вступ. Основні відмінності державних господарських об'єднань від інших суб'єктів господарювання проявляються, зокрема, у правовому режимі їхнього майна. Це обумовлено тим, що майно об'єднання складається з майнових внесків підприємств, отже, має складну структуру. Господарський кодекс України недостатньо повно врегулював такі питання правового режиму майна державних господарських об'єднань, як порядок його формування й порядок розподілу майна об'єднання у разі його ліквідації та повернення майнового внеску підприємству-учаснику, що вибув зі складу об'єднання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різним аспектам правового режиму майна господарських об'єднань приділили значну увагу Л.М. Рутман, В.В. Лаптев, М.І. Коняєв, В.А. Рахмілович, А.Я. Пилипенко, С.М. Грудницька, В.О. Джуринський. Безпосередньо тема правового режиму майна промислових об'єднань була розглянута в 1974 р. у дисертаційному дослідженні Н.І. Косякової. Однак більшість із цих робіт ґрунтується на законодавстві радянського періоду, відповідно, не враховує особливості сучасного законодавства. Окрім того, залишається багато питань, що потребують подальшого доопрацювання.

Метою статті є дослідження правового режиму майна державних господарських об'єднань та формулювання пропозицій щодо удосконалення його регулювання.

Результати дослідження. Перш ніж приступити до розкриття особливостей правового режиму майна державних господарських об'єднань, потрібно визначити його основні елементи. Доцільно для дослідження взяти за основу ті складові, які зазначив В.О. Джуринський: порядок формування майнової бази; структура майна; правовий титул, на якому майно належить об'єднанню; майновий стан та облік

майна; порядок використання майна в процесі господарської діяльності; порядок вибуття з майнової сфери об'єднання [1, с. 137].

Формування майнової бази об'єднання здійснюється за рахунок внесків підприємств-учасників: вступних, членських, цільових тощо [2, ч. 1 ст. 123]. Таким чином, об'єднання має власне майно, що відокремлене від майна підприємств-учасників. Воно належить йому на праві господарського відання або оперативного управління [2, ч. 2 ст. 123].

Майновою основою господарської діяльності об'єднання є майно, передане підприємствами-учасниками, а також те, яке придбано у процесі господарської діяльності (доходи від цінних паперів, капітальних вкладень, кредити банків та інших фінансових установ, інші доходи, набуті відповідно до законодавства). Майно підприємств-учасників не входить до майнової бази об'єднання. Цей висновок підтверджується тим, що об'єднання має самостійний баланс, у якому відображена вартість його майна [2, ч. 2 ст. 123]. Цей самостійний баланс, як вказує В.В. Лаптев, має важливе значення, оскільки виражає найвищий ступінь майнової відокремленості державних або кооперативних господарських органів, за якими майно закріплено не на праві власності [3, с. 98]. Також об'єднання самостійно несе відповідальність за своїми зобов'язаннями [2, ч. 4 ст. 123]. Такий підхід відповідає усталеним в юридичній науці уявленням, адже ще радянські дослідники В.А. Рахмілович та В.В. Лаптев окремо виділяли правосуб'єктність «центру» об'єднання, тобто його управління, та підприємств. Так, В.А. Рахмілович вказує, що все майно, зосереджене в об'єднанні, належить управлінню (центру) або підприємствам, і коли йде мова про господарську діяльність безпосередньо об'єднання, то така діяльність здійснюється за рахунок майна об'єднання (а не підприємств), що закріплене за його центром (органом управління) [4, с. 23]. Подібної точки зору дотримується також В.В. Лаптев, зазначаючи, що договори укладає управління промислового об'єднання від власного імені, а не від імені підприємств [5, с. 21].

Майно підприємств-учасників також відокремлене від майна об'єднання. Вони володіють, користуються та розпоряджаються ним самостійно, хоча деякі правомочності пов'язані з необхідністю отримання згоди об'єднан-

ня. Розглянемо це на прикладі господарської справи № 4/196 Львівського апеляційного господарського суду за апеляційною скаргою державного концерну «Укроборонпром» на ухвалу господарського суду Львівської області за позовом заступника прокурора м. Київ в інтересах держави в особі Міністерства праці і соціальної політики України до державного підприємства «Львівський науково-дослідний радіотехнічний інститут» про стягнення 3 000 000 грн заборгованості та 30 500 грн пені. Зі змісту ухвали очевидно, що відчуження нерухомого майна підприємства-учасника державного концерну «Укроборонпром» було здійснено без згоди концерну, оскільки, на думку суду, таке відчуження жодним чином не впливає на його права та обов'язки [6]. Підприємство-учасник, як впливає з ухвали суду, є окремою юридичною особою, а спірне майно хоч і є державною власністю, проте не перебуває на балансі концерну та не зареєстроване за ним у встановленому законом порядку [6].

Чи відповідає таке рішення суду чинному законодавству? Видається, що ні, оскільки Закон України «Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі» передбачає, що державний концерн «Укроборонпром» є уповноваженим суб'єктом господарювання з управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі та має широкі повноваження: 1) надає згоду на відчуження та списання об'єктів управління державної власності в оборонно-промисловому комплексі учасників концерну [7, п. 8 ч. 1 ст. 7]; 2) погоджує укладення учасниками концерну договорів про спільну діяльність, згідно з якими використовується нерухоме майно, що перебуває в їхньому господарському віданні чи оперативному управлінні [7, п. 12 ч. 1 ст. 7]; 3) виявляє державне майно, яке тимчасово не використовується учасниками, та вносить пропозиції щодо його подальшого використання [7, п. 18 ч. 1 ст. 7]; 4) надає учасникам концерну згоду на оренду державного майна і пропозиції щодо умов договору оренди, які повинні забезпечувати ефективне використання орендованого майна [7, п. 24 ч. 1 ст. 7]; 5) організовує контроль за використанням орендованого державного майна, що перебуває в управлінні учасників концерну [7, п. 26

ч. 1 ст. 7]; 6) погоджує з Фондом державного майна України плани реструктуризації та санації учасників концерну в разі утворення за їхньої участі нових суб'єктів господарювання [7, п. 28 ч. 1 ст. 7].

Інші державні господарські об'єднання також мають повноваження щодо управління державними об'єктами: 1) ведуть облік об'єктів державної власності, здійснюють контроль за їхнім ефективним використанням та збереженням підприємствами-учасниками [8, п. 11 ч. 1 ст. 6]; 2) розробляють річні фінансові та інвестиційні плани, інвестиційні плани на середньострокову перспективу державних підприємств [8, п. 2 ч. 1 ст. 9], а також інші повноваження, передані уповноваженими органами управління.

Отже, правомочності щодо володіння, користування і розпорядження майном підприємств-учасників здійснюється ними самостійно, проте деякі з них лише за згодою об'єднання. Вважаємо, такі права об'єднання з урахуванням ч. 1 ст. 118 ГК України, та ст. 9 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» треба розглядати як здійснення повноважень щодо реалізації прав держави як власника об'єктів державної власності.

У зв'язку з цим об'єднання може брати участь у судових справах разом із підприємством-учасником. Наприклад, їхня співучасть як позивачів або відповідачів може мати місце в тому випадку, коли прокурор захищає інтереси держави в особі об'єднання та підприємства-учасника. Вступ у справу об'єднання як третьої особи на стороні підприємства-учасника, що не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, можливий тоді, коли рішення може вплинути на його права або обов'язки. Судова практика свідчить, що найчастіше підставою для такої участі є заподіяння шкоди майновим правам об'єднання, оскільки розмір внесків, які повинно буде сплатити підприємство-учасник, зменшиться. Вступ у справу об'єднання як третьої особи із самостійними вимогами на стороні підприємства-учасника може мати місце, коли об'єднання вважає, що саме йому належить право, яке є предметом спору.

Відокремленість майна об'єднання ставить питання серед науковців: чи не протиставлені інтереси органів управління та об'єднання в цілому? Так, наприклад, М.І. Коняєв зазначає, що «... керівний орган промислового

об'єднання... не в праві використовувати централізовані кошти на свої потреби» [9, с. 82]. Разом з тим, потрібно підкреслити, що їхні інтереси не можна протиставляти, оскільки метою об'єднання, як свідчить ч. 1 ст. 118 Господарського кодексу України, є координація діяльності підприємств [2, ч. 1 ст. 118]. Тим більше, що конкретна мета об'єднання чітко визначена у його установчих документах. У зв'язку із цим вельми показовим є вислів В.В. Лаптева: «Діяльність управління ведеться не для себе, а для забезпечення успішної роботи всього об'єднання» [5, с. 101]. Відповідь на те, яким чином забезпечується така робота, потрібно шукати в нормативно-правових актах та установчих документах. Це може бути забезпечення науково-технічного і виробничого розвитку учасників, залучення інвесторів [7, ч. 2 ст. 4], налагодження зв'язків між учасниками шляхом концентрації фінансових ресурсів [10, пп. 1 п. 21], удосконалення кооперації учасників під час розроблення нової продукції [10, пп. 8 п. 21]; надання фінансової допомоги [10, пп. 2 п. 16].

Необхідно також враховувати, що діяльність об'єднання потребує певних витрат: утримання апарату управління, сплати за послуги зв'язку, оренди приміщення, комунальних та інших послуг. Досліджуючи це питання, Л.М. Рутман вказує, що діяльність промислового об'єднання може здійснюватися як для задоволення потреб об'єднання в цілому, так і для власних потреб (закупівля техніки, меблів, ремонт будівлі та ін.) [11, с. 44]. Існування останнього виду витрат пояснюється необхідністю управління господарською діяльністю об'єднання, що не пов'язано безпосередньо з виробничим процесом. Разом із тим усі витрати, необхідні для здійснення конкретних господарських операцій, а також ті, завдяки яким створюються умови діяльності, спрямовані на досягнення мети, зазначеної в статуті.

Особливий інтерес викликає розподіл прибутку. В об'єднаннях, заснованих на приватній формі власності, підприємства-учасники мають право отримувати частину прибутку [2, абз. 5 ч. 2 ст. 121], яка згідно з Податковим кодексом України називається дивідендами [12, пп. 14.1.49 п. 14.1 ст. 14], і з них сплачується авансовий внесок з податку на прибуток до бюджету [12, пп. 57.1-1.2, п. 57.1-1 ст. 57]. Державні господарські об'єднання також зобов'я-

зані відраховувати частину прибутку (доходу), але оскільки власником є держава, то перерахування здійснюється саме до Державного бюджету України, а не на користь підприємств-учасників. До 01.01.2017 на практиці виникали спори між Державною фіскальною службою України та об'єднаннями з приводу того, як визначати таке відрахування — частиною чистого прибутку (доходу) державного підприємства або дивідендами від господарських організацій, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави [13]. Вирішення цього питання мало велике значення, оскільки у разі визнання такого перерахування коштів дивідендами об'єднання мали б сплачувати авансовий внесок з податку на прибуток.

Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» від 21.12.2016 (набрав чинності 01.01.2017) були внесені зміни до Податкового кодексу України, якими до дивідендів був прирівняний також платіж у грошовій формі, що здійснюється юридичною особою на користь її засновника та / або учасника (учасників) у зв'язку з розподілом чистого прибутку (його частини) [14, пп. 8 п. 4]. З цього часу спрямування частини чистого прибутку (доходу) до Державного бюджету України стало відповідати поняттю дивідендів. Отже, державні господарські об'єднання зобов'язані сплачувати до бюджету авансовий внесок із податку на таку частину прибутку.

Аналіз статутів державних господарських об'єднань свідчить, що в деяких із них створюються статутні капітали [10, 15]. Господарський кодекс України не містить положень щодо обов'язку його створення чи відповідної заборони: чинне законодавство не перешкоджає створенню об'єднанням статутного капіталу для своїх цілей.

Останнім із елементів правового режиму майна державних господарських об'єднань є порядок його вибуття. Аналіз законодавства свідчить, що прийнятний порядок розподілу майна внаслідок ліквідації об'єднання уперше знайшов своє відображення в Законі України «Про підприємства в Україні», відповідно до якого майно, що залишилося після задоволення претензій кредиторів і членів трудового колективу, використовується за вказівкою власника [16, ч. 7 ст. 36]. Господарський кодекс

України практично без змін відтворив це положення в ч. 4 ст. 61, але передбачив спеціальну норму щодо розподілу майна у разі ліквідації господарського об'єднання (ч. 5 ст. 124 ГК України), відповідно до якої майно розподіляється між учасниками згідно зі статутом об'єднання підприємств [2, ч. 5 ст. 124]. Не зважаючи на наявність такої норми, у статутах державних господарських об'єднань використовувалось положення ч. 4 ст. 61 Господарського кодексу України. Ситуація погіршилась після скасування в липні 2014 р. ст. 61 Господарського кодексу України. Тож зараз існує парадоксальна ситуація: у статутах об'єднань вказується порядок розподілу, відмінний від ч. 5 ст. 124 Господарського кодексу України, що є спеціальною нормою.

Вирішуючи це питання, треба зазначити, що держава є власником державного майна, отже має право ним володіти, користуватися та розпоряджатися. Як вказує П.О. Повар, «використання майна державного підприємства, що залишилося при його ліквідації, слід розглядати, як реалізацію функцій з управління державним майном з боку органу управління, у сфері якого перебуває державне підприємство» [17, с. 115]. Таке використання має здійснюватись із максимальною продуктивністю. Поділяємо позицію, сформульовану в монографії за загальною редакцією В.А. Устименка, згідно з якою використання державного майна має бути ефективним, що полягає у «...свідомому виборі публічним власником таких методів і засобів, вплив яких забезпечує максимальний економічний ефект» [18, с. 50].

Як конкретну форму використання державного майна П.О. Повар вказує передачу його «... на баланс органу управління або іншої державної організації відповідно до рішення (вказівки) згаданого органу управління» [17, с. 115]. Стосовно державного господарського об'єднання уповноважений орган управління може ухвалити такі рішення у разі його ліквідації: 1) поділити майно між підприємствами-учасниками; 2) передати майно одному або декільком підприємствам-учасникам; 3) передати майно іншому суб'єкту господарювання (не учаснику об'єднання).

Викладене підводить до висновку, що положення ч. 5 ст. 124 Господарського кодексу надмірно обмежує повноваження держави. Тому традиційна для вітчизняного законодавства

норма щодо використання майна власником, яке залишилось після ліквідації державного господарського об'єднання, видається вдалішою за її теперішній аналог. Вважаємо, що запропоновану норму доцільно внести до Господарського кодексу України.

Відсутність майна після розрахунків із кредитором або його недостатність має наслідком втрату учасником права на одержання частки майна після ліквідації об'єднання. Також треба зауважити: у даному випадку справа про банкрутство не порушується.

Аналогічна ситуація спостерігається в разі виходу підприємства-учасника зі складу об'єднання: уповноважений орган управління має вирішити, як використати його майновий внесок. На рівні закону це питання залишається неврегульованим. Розподіл майна, як виходить із норм Господарського кодексу України, можливий лише у разі ліквідації об'єднання [2, ч. 5 ст. 124]. За таких обставин можна зробити висновок, що в разі виходу підприємства його майновий внесок не повертається, а розподіляється між іншими учасниками внаслідок ліквідації об'єднання. Законопроект «Про господарські об'єднання» (від 27.08.2010 № 7057) пропонує інший варіант — у разі виходу учасника йому повертається його внесок [19, ч. 2 ст. 26]. Як підказує логіка, варто знову звернутися до питання ефективного використання державного майна. Саме уповноважений орган управління має вирішити, де продуктивність майнового внеску буде найоптимальнішою: у складі об'єднання чи колишнього учасника. У зв'язку з цим вважаємо, що запропоноване вище правоповноваженому органу управління використовувати майно ліквідованого об'єднання потрібно також поширити на випадок виходу підприємства-учасника зі складу об'єднання.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що майно державного господарського об'єднання є відокремленим від майна підприємств-учасників і закріплене за ним на праві господарського відання або праві оперативного управління, що є його майновою основою діяльності. Об'єднання може створювати статутний капітал для своїх цілей.

Правомочності підприємства-учасника щодо володіння, користування та розпорядження власним майном здійснюється ним самостійно, однак деякі з них можуть реалізо-

уватися лише за згодою об'єднання. Такі правомочності є здійсненням повноважень щодо реалізації прав держави як власника об'єктів державної власності.

Підприємство-учасник державного господарського об'єднання обмежено у розпорядчих повноваженнях щодо належного йому майна, найбільше ці обмеження проявлені в державному концерні «Укроборонпром»: надає згоду на відчуження, списання, передання в оренду майна підприємств-учасників; організовує контроль за використанням орендованого майна, що перебуває в управлінні державних підприємств-учасників; погоджує укладення договорів про спільну діяльність.

Частина чистого прибутку, що сплачується державним господарським об'єднанням на користь засновника, для цілей оподаткування прирівнюється до дивідендів. При цьому прибуток, на відміну від господарських об'єднань, заснованих на приватній формі власності, між підприємствами-учасниками не розподіляється.

З метою удосконалення законодавства необхідно:

1) закріпити порядок використання майна підприємства-учасника в разі його виходу зі складу об'єднання шляхом доповнення ч. 2 ст. 124 Господарського кодексу України другим реченням такого змісту: «Майно, що залишилося після виходу підприємства-учасника зі складу державного господарського об'єднання, використовується за вказівкою уповноваженого органу управління»;

2) закріпити порядок розподілу майна державного господарського об'єднання в разі його ліквідації шляхом доповнення ч. 5 ст. 124 Господарського кодексу України четвертим реченням такого змісту: «Майно, що залишилося після ліквідації державного господарського об'єднання, використовується за вказівкою уповноваженого органу управління».

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Джуринський В.О. Правове становище господарських об'єднань в Україні: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2010. 224 с.
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18. Ст. 144.
3. Лаптев В.В. Правовое положение промышленных и производственных объединений. Москва: Наука, 1978. 248 с.

4. Рахмилович В.А. Хозрасчет в промышленных объединениях. *Советское государство и право*. 1973. № 8. С. 19—25.
5. Лаптев В.В. Правовое положение промышленных объединений. Москва: Экономика, 1975. 63 с.
6. Ухвала Львівського апеляційного господарського суду від 19.09.2013 № 4/196 за апеляційною скаргою державного концерну «Укроборонпром» на ухвалу господарського суду Львівської області за позовом заступника прокурора м. Києва в інтересах держави в особі Міністерства праці і соціальної політики України до державного підприємства «Львівський науково-дослідний радіотехнічний інститут» про стягнення 3 000 000 грн заборгованості та 30 500 грн пені. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/33694287> (дата звернення 12.05.2017).
7. Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі: Закон України від 16.06.2011. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 4. Ст. 23.
8. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21.09.2006. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 46. Ст. 456.
9. Коняев Н.И. Правовые формы хозрасчета: учебное пособие. Науч. ред. Е.А. Мельников. Министерство высшего и среднего специального образования РСФСР. Куйбышевский государственный университет. Куйбышев, 1975. 112 с.
10. Деякі питання Державного концерну «Ядерне паливо»: постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2008. *Офіційний вісник України*. 2008. № 72. Ст. 2425.
11. Рутман Л.М. Правосуб'єктність государственного промышленного объединения. *Правоведение*. 1974. № 6. С. 37—45.
12. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 13—14, № 15—16, № 17. Ст. 112.
13. Постанова Харківського окружного адміністративного суду від 31.03.2017 № 820/296/17 за позовом Державного підприємства «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» до Спеціалізованої державної податкової інспекції з обслуговування великих платників у м. Харкові Міжрегіонального головного управління ДФС про скасування податкового повідомлення-рішення. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/65769250> (дата звернення 12.05.2017).
14. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні: Закон України від 21.12.2016. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 5—6. Ст. 48.
15. Деякі питання Державного концерну «Укроборонпром»: постанова Кабінету Міністрів України від 31.08.2011. *Офіційний вісник України*. 2011. № 74. Ст. 2767.
16. Про підприємства в Україні: Закон УРСР від 27.03.1991. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 24. Ст. 272.
17. Повар П.О. Розподіл майна між учасниками при ліквідації підприємства. *Вісник господарського судочинства*. 2009. № 1. С. 115—123.
18. Публічна власність : проблеми теорії і практики: монографія. Під заг. ред. В.А. Устименка. НАН України, Ін-т економіко-правових досліджень. Чернігів: Десна Поліграф, 2014. 308 с.
19. Проект Закону про господарські об'єднання № 7057 від 27.08.2010. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=7057&skl=7 (дата звернення 12.05.2017).

REFERENCES

1. Dzhuryns'kyj V.O. Pravove stanovyshe gospodars'kyh ob'yednan' v Ukraini: monografiya. Kyiv: Yurinkom Inter, 2010 [in Ukrainian].
2. Gospodars'kyj kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 16.01.2003. *Vidomosti Verhovnoyi Rady Ukrainy*. 2003. No. 18. St. 144 [in Ukrainian].
3. Laptev V.V. Pravovoe polozhenie promyshlennyh i proizvodstvennyh objedinenij. Moskva: Nauka, 1978 [in Russian].
4. Rahmilovich V.A. Hozraschet v promyshlennyh objedinenijah. *Sovetskoe gosudarstvo i pravo*. 1973. No. 8: 19—25 [in Russian].
5. Laptev V.V. Pravovoe polozhenie promyshlennyh objedinenij. Moskva: Jekonomika, 1975 [in Russian].
6. Uhvala L'vivs'kogo apelyacijnogo gospodars'kogo sudu vid 19.09.2013 # 4/196 za apelyacijnoyu skargoyu derzhavnogo koncernu «Ukroboronprom» na uhvalu gospodars'kogo sudu L'vivs'koyi oblasti za pozovom zastupnyka prokurora m. Kyjeva v interesah derzhavy v osobi Ministerstva praci i social'noyi polityky Ukrainy do derzhavnogo pidpryyemstva «L'vivs'kyj naukovo-doslidnyj radiotekhnichnyj instytut» pro styagnennya 3 000 000 grn zaborgovanosti ta 30 500 grn peni. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/65769250> [in Ukrainian].
7. Pro osoblyvosti upravlinnya ob'yektamy derzhavnoyi vlasnosti v oboronno-promyslovomu kompleksi: Zakon Ukrainy vid 16.06.2011. *Vidomosti Verhovnoyi Rady Ukrainy*. 2012. No. 4. St. 23 [in Ukrainian].
8. Pro upravlinnya ob'yektamy derzhavnoyi vlasnosti: Zakon Ukrainy vid 21.09.2006. *Vidomosti Verhovnoyi Rady Ukrainy*. 2006. No. 46. St. 456 [in Ukrainian].
9. Konjaev N.I. Pravovye formy hozrascheta: uchebnoe posobie. Nauch. red. E.A. Mel'nikov. Ministerstvo vysshego i srednego special'nogo obrazovaniya RSFSR. Kujbyshevskij gosudarstvennyj universitet. Kujbyshev, 1975 [in Russian].
10. Deyaki pytannya Derzhavnogo koncernu «Yadernye palyvo»: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 10.09.2008. *Oficijnyj visnyk Ukrainy*. 2008. No. 72. St. 2425 [in Ukrainian].
11. Rutman L.M. Pravosub'ektnost' gosudarstvennogo promyshlennogo objedinenija. *Pravovedenie*. 1974. No. 6: 37—45 [in Russian].
12. Podatkovyj kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 02.12.2010. *Vidomosti Verhovnoyi Rady Ukrainy*. 2011. No. 13—14, No. 15—16, No. 17: 112 [in Ukrainian].
13. Postanova Harkivs'kogo okruzhnogo administratyvnoho sudu vid 31.03.2017 No. 820/296/17 za pozovom Derzhavnogo pidpryyemstva «Harkivs'kyj mashynobudivnyj zavod «FED» do Specializovanoyi derzhavnoyi podatkovoyi inspekciyi z obslugovuvannya velykyh platnykiv u m. Harkovi Mizhregional'nogo golovnoho upravlinnya DFS pro skasuvannya podatkovogo povidomlennya-rishennya. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/65769250> [in Ukrainian].

14. Pro vnesennya zmin do Podatkovogo kodeksu Ukrainy shhodo pokrashhennya investytsijnogo klimatu v Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 21.12.2016. *Vidomosti Verhovnoyi Rady Ukrainy*. 2017. No. 5–6. St. 48 [in Ukrainian].
15. Deyaki pytannya Derzhavnogo koncernu «Ukroboronprom»: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 31.08.2011. *Oficijnyj visnyk Ukrainy*. 2011. No. 74. St. 2767 [in Ukrainian].
16. Pro pidpnyemstva v Ukrainy: Zakon URSR vid 27.03.1991. *Vidomosti Verhovnoyi Rady URSR*. 1991. No. 24. St. 272 [in Ukrainian].
17. Povar P.O. Rozpodil majna mizh uchasnykamy pry likvidaciyi pidpnyemstva. *Visnyk gospodars'kogo sudochynstva*. 2009. No. 1: 115–123 [in Ukrainian].
18. Publichna vlasnist' : problemy teorii i praktyky: monografiya. Pid zag. red. V.A. Ustyomenka. NAN Ukrainy, In-t ekonomiko-pravovykh doslidzhen'. Chernigiv: Desna Poligraf, 2014 [in Ukrainian].
19. Proekt Zakonu pro gospodars'ki ob'yednannya No. 7057 vid 27.08.2010. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=7057&skl=7 [in Ukrainian].

Надійшла 10.05.2017

О.С. Ясиновская

Институт экономико-правовых исследований
НАН Украины, г. Киев

ОСОБЕННОСТИ ПРАВОВОГО РЕЖИМА ИМУЩЕСТВА ГОСУДАРСТВЕННОГО ХОЗЯЙСТВЕННОГО ОБЪЕДИНЕНИЯ

Исследованы особенности правового режима имущества государственного хозяйственного объединения. Указано, что некоторые правомочия предприятия-участника относительно владения, пользования и распоряжения

своим имуществом могут осуществляться только с согласия объединения. Доказано, что имущество, которое осталось после ликвидации объединения или в результате выхода участника, должно использоваться по указанию уполномоченного органа управления. Предлагается внесение изменений и дополнений в законодательство с целью дальнейшего развития правового регулирования имущественных отношений.

Ключевые слова: правовой режим имущества государственного хозяйственного объединения, предприятие-участник, имущество, имущественный вклад, чистая прибыль, дивиденды.

O.S. Yasinovskaya

Institute of Economic and Legal Researches
of the NAS of Ukraine, Kyiv

SPECIAL ASPECTS OF LEGAL REGIME OF THE PROPERTY OF STATE ECONOMIC ASSOCIATIONS

The research of the article has been made in terms of legal regime of the property of state economic association n. It is indicated that some authorities of an entity-participant in terms of possession, use and disposal of the own property can be performed only under agreement of the association. It is proved that property which is left after the liquidation of the association or as a result of the participant withdrawal must be used under the instruction of the authorized governing body. It is proposed to provide adjustments and additions into legislation aiming at further development of legal regulations of property relations.

Keywords: legal regime of the property of state economic association, entity-participant, property, asset contribution, net income, dividends.